

[Gudiksen.]

komme ud i Arbejdsløshed. Den ene Begrundelse, det tyske Arbejde, faldt bort ved Freden den 5. Maj, og hvad det andet angaar, fik vi ikke den store Arbejdsløshed i Foraaret, som vi paa et vist Tidspunkt var bange for. Den højtærede Socialminister har i sin Fremsettelsestale oplyst, at i September i Fjor var Arbejdsløshedsprocenten 10,1 mod 12,3 i September 1939, altsaa ca. 2,2 pCt. mindre, og i Oktober f. A. var den 12 mod 15,8 i Oktober 1939, ca. 4 pCt. mindre. Det vil sige, at der i Virkeligheden ingen ekstraordinær Arbejdsløshed var eller har været, og dermed falder i Virkeligheden den angivne Begrundelse for at opretholde Loven bort. Selv om vi ved, at der ikke er Raastoffer nok herhjemme, har der ikke været en saadan kritisk Situation, at vi med Grund kan sige, at Loven bør opretholdes i dens fulde Omfang.

Det foreliggende Forslag er et rimeligt Afviklingsforslag, som slet intet Grundlag giver for den Dadel, som man fra en vis Side søger at give Udtryk for. Naar Folketingsudvalgets Flertal f. Eks. i § 1 foreslaar at forhøje 15 Aar til 17 Aar, er det nærmest komisk, at Socialdemokraterne straks siger 18 Aar. Man har Indtryk af, at man fra den Side ikke tør gaa ind for Lovforslaget, uanset hvorledes det ser ud. Man var fra alle Sider enig om, at naar Krigen kunde sætte alle i Arbejde, maatte man ogsaa kunne sætte alle i Arbejde i Fredens Dage, og det skulde man ogsaa synes var muligt. Der gøres meget fra det danske Samfund for, at dette kan ske, men det er, som om Socialdemokraterne i særlig Grad har Interesse for Understøttelse, som om dette for dem er det primære og Arbejdet det sekundære. Her har vi under Slutningen af Krigen gennemført en midlertidig Lovgivning, som har vist Storsind over for Arbejderne. Alle forstaar, at den ikke kan fortsættes, da den virker stærkt nedsættende paa Produktionen, men desuagtet vil Socialdemokratiet bibeholde Loven saa godt som uforandret, til Trods for at de ved, at den misbruges og at den skader Arbejdet. Det er et Svaghestegn, som jeg meget maa beklage. Man kan ikke bygge et sundt og stærkt Arbejderparti op paa Understøttelser og Statshjælp; der maa følge Pligter med Rettighederne, men det hører man næsten aldrig noget om. I saa Fald vilde man vel have hørt advarende Røster fra den Side om, at Arbejderen ogsaa havde en Pligt ved Siden af Rettighederne, nemlig den selv at søge Arbejde og at tage Arbejde, naar det var at

faa og blev anvist, i det hele taget Pligt til selv at gøre, hvad gøres kunde, for at skaffe sig Arbejde. Men saaledes har det desværre ikke været, jeg har sjældent hørt saadanne Røster, og det er forkert. Der er i det danske Folk, jeg tør sige i alle Kredse, en Vilje til at ville sørge for en god Løn og Lefevod for Arbejderne og for en rimelig og sund Understøttelseslovgivning. Men naar dette Forslag her betegnes som arbejderfjendtligt, saa maa man sige, at en saadan Karakteristik ikke er rigtig; det er nødvendigt af Hensyn til sunde Forhold paa vort Arbejdsmarked og af Hensyn til hele vort Folk.

Alene dette, at man ikke i Dag fra Socialdemokraternes Side vilde anerkende, at det er en midlertidig Lovgivning, hvis Forudsætninger delvis er bortfaldet, er nok til at slaa fast, at det ikke var mere Arbejde, man fra den Side særlig var ude efter, men højere Understøttelser.

Det, at Arbejdsfordelingsloven i særlig Grad har været udsat for Misbrug, henleder Opmærksomheden paa Arbejdsfordelingsnævnet, som skal overvaage, at Loven administreres forsvarligt. Man synes jo ikke, at Nævnet har været vaagent, naar Arbejdsfordeling har kunnet indføres overalt, endog i Fag, der saa godt som ingen Arbejdsløshed har haft; men der vil maaske komme en Undersøgelse af, hvorledes Ordningen har virket.

At Arbejdsløsheden under vanskelige Forhold bliver stor, undrer ikke, men at den kan blive stor, naar der samtidig i mange Grene af vort Samfund mangler Arbejds-kraft, er mere uforstaaeligt og uforsvarligt. Vi har for Tiden en absolut faretruende Mangel paa Arbejds-kraft i Landbruget, samtidig med at mange gaar arbejdsløse, og en stor Mangel paa Pige-hjælp, samtidig med at mange unge Piger gaar paa Arbejdsfordeling. Dette maa kunne rettes ved lidt god Vilje fra alle Sider.

Forstander Petersen-Dalum, udtalte sig forleden meget mørkt om den foreliggende Situation i Landbruget. Han sporede allerede stor Mangel paa Svin til Eksport. Ja, det er mit Indtryk, at det vil blive meget værre om et halvt Aar, da vil vi være meget langt nede med Levering af visse Landbrugsprodukter. Mange Landmænd har allerede helt eller delvis sat Besætningerne ud, fordi det er umuligt at skaffe Arbejds-kraft, og Følgen af dette vil selvfølgelig give sig til Kende i manglende Eksport, og alle ved i Dag, hvad det betyder. Det betyder mindre Import af de Varer, vi alle har Brug for, og det kan ikke andet end irritere Befolkningen, at der